

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

DR. GALAMBOS KÁROLY ÜGYVÉDI IRODA (ny.sz./3547) 38 - 0 / 2021

képviselésében eljár:

dr. Galambos Károly ügyvéd, a Budapesti Ügyvédi Kamara tagja 2021 AUG 23.

kamarai azonosítószám:

KASZ-szám (új):

Cégekapsu:

Székhelye:

Telefon:

E-mail címe:

Ügyszám: **11/3547/2021**

Kezelt: **2021 AUG 23.**

Kezelőiroda:

1
14 db

Ju

Elektronikus benyújtás

[Veszprémi Járásbíróság útján]

Tárgy: Alkotmányjogi panasz a Pesti Központi Kerületi Bíróság 17. P.102.937/2020/2. sorszámú végzése és a Fővárosi Törvényszék 50. Pkf. 630.306/2021/3. sorszámú - helybenhagyó - végzése ellen.

Mélyen Tisztelt Alkotmánybíróság!

I. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg

- a Pesti Központi Kerületi Bíróság 17. P. 102.937/2020/2. sorszámú – keresetlevelet visszautasító - végzése
- a Fővárosi Törvényszék 50. Pkf. 630.306/2021/3. sorszámú - helybenhagyó - végzése alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azokat semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

1) A II. fokú – a Fővárosi Törvényszék által hozott 50. 17. P. 102.937/2020/2. sorszámú jogerős végzész - az alábbiakat állapította meg.

„A jogi képviselővel eljáró felperes a 2020. október 5-én benyújtott keresetlevelében a házastársi közös vagyon megosztása és szerződés hatálytalanságának megállapítása iránti kérelmet terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság – a Pesti Központi Kerületi Bíróság - a 2020. november 3-án kelt 2. sorszámú végzésében – hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve – a keresetlevelet visszautasította, egyúttal a felperes illeték-feljegyzési jog engedélyezés iránti kérelmét elutasította.

A végzés indokolásaként rámutatott, hogy a keresetlevél nem tartalmaz határozott kereseti kérelmet a II. rendű alperessel szemben, emellett az 1. és 3. pontban meghatározott kereseti kérelmek ellentmondásosak, mert ugyanazon alperessel szemben eltérő összegű követelést terjesztett elő a felperes. Nem derül ki az sem a keresetlevélből, hogy a II. rendű alperessel szemben a felperes az 1. a 3. pont szerinti követelést, vagy ezeket együttesen kívánja érvényesíteni.

Az elsőfokú bíróság a tényállást is hiányosnak találta, mert nincs követhetően kimunkálva, hogy az 1. és 3. pont szerinti megtérítési igények hogyan jöttek ki számszakilag, mellékletként csatolt iratoknak tekinthetők tényelőadásnak. Nem vezette le azt sem a felperes, hogy a különvagyonából a perbeli ingatlanra fordított beruházásból mely munkálatok azok, amiket személyes közreműködésével valósított meg, és ezek az ingatlanban egyesével, konkrétan mekkora mértékű értéknövekedést eredményeztek.

Az elsőfokú bíróság számára nem volt egyértelmű, hogy az ingatlanok a felperes 1/5-ed arányban lett-e ingatlan-nyilvántartáson kívüli tulajdonosa, vagy az részben az I. rendű alperes különvagyonát képezi a szüleitől kapott 11 millió Ft-ra tekintettel, miként a felperes tényállítása alapján a keresetlevélből az sem derült ki az elsőfokú bíróság számára, hogy a felperes pontosan mekkora összegű különvagyonnal rendelkezett, abból az ingatlan megvásárlására, felújítására, berendezésére mekkora összeget fordított, az életközösség 2017. július 22 -i megszakadását megelőzően, 2016. április 6-án beváltott befektetési jegyek, rokkantsági nyugdíj mire figyelemmel minősül különvagyonának.

A II. rendű alperessel szemben előterjesztett kérelem vonatkozásában is hiányos a jogalap és a tényállítás, mert a felperes nem tért ki arra, hogy az ajándékozás miatt eredményez a felperessel szemben hatálytalanságot, milyen igényének fedezetét vonta el az I. rendű alperes, és nem adta elő, hogy az ajándékozási szerződés következtében az I. rendű alperes megmaradó vagyona nyújt-e fedezetet a felperes követelésére vagy sem, ennek keresetlevélben való feltüntetése, majd bizonyítása ugyanakkor a szerződés fedezetelvonó jellegének megállapításához nem mellőzhető.

A fedezetelvonó szerződés kapcsán a pertárgy értékét is helytelenül jelölte meg a felperes, tekintettel a Pp. 21. §-ban foglaltakra.

A felperes megfelelő, tételenként sorszámozott, ingó- és ingatlanvagyonra egyaránt tartalmazó vagyonmérleget sem állított össze a keresetlevelében, nem jelölte meg, mennyi volt az életközösség megszakadásának időpontjában a felek közös vagyona, volt-e közös adósságuk, történt-e az életközösség megszakadása után teljesítés és melyik fél részéről, milyen összegben, mennyi volt a felperes és az alperes különvagyonának az életközösség kezdetén és annak megszakadásakor, mennyi volt az alperes és a felperes külön adóssága az életközösség kezdetén és megszakadásakor, amennyiben volt külön adósság, azt mikor, milyen vagyonból egyenlítették ki (közös vagy valamelyik fél különvagyonából), az ingók nincsenek egyértelműen megjelölve, esetükben birtokállapotot, az ingatlan esetében annak életközösség megszakadás kori forgalmi értékét sem jelölte meg.

Megsértette az elsőfokú bíróság szerint a felperes azon eljárásjogi rendelkezést is, mely szerint a keresethalmazat esetén az érdemi részben foglaltakat keresetenként kell feltüntetni. A fenti hiányosságokra figyelemmel a Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 176. § (1) bekezdés j) pontja alapján a keresetlevél visszautasításáról döntött.

A felperes keresetlevelében illetékfeljegyzési jog engedélyezését kérte, az elsőfokú bíróság a keresetlevelet visszautasította, ezért a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény (Kkbat.) 11. § c) pontja alapján költségmentesség nem engedélyezhető, így az elsőfokú bíróság a felperes illetékfeljegyzési jog engedélyezése iránti kérelmét elutasította.

Megjegyezte, hogy a költségkezdvezmény elbírálásához szükséges nyomtatvány hiányos volt, a jogszabályban előirt mellékleteket a felperes nem csatolta, arra nézve pedig a felperes tényelőadást nem tett, hogy a lakhatását mely ingatlanban, milyen fenntartási költségek mellett biztosítja, így a kérelme elbírálásra alkalmatlan.

2) A végzés ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben – annak tartalmát tekintve – az elsőfokú végzés megváltoztatását, a visszautasítás mellőzését és az elsőfokú bíróság utasítását kérte az eljárás folytatására. Fellebbezése a végzés eljárásjogi felülbírálatára irányult.

Jogorvoslati kérelme indokolásában kiemelte, hogy a keresetlevél 1. pontjában a perbeli ingatlanon végzett felújítás tekintetében keletkezett vagyoni igénye megtérítését kéri, míg a 3. pontban az ingóságok megosztásából eredő pénzbeli követelését terjesztette elő. A II. rendű alperessel szemben csak az ingatlanból eredő igény esetén van követelése, mert a házassági életközösség alatt szerzett, a vélelem alapján a felperes és az I. rendű alperes 1/2-ed 1/2-ed arányú közös tulajdonát képező ingatlant az I. rendű alperes a felperessel fennálló életközösség ideje alatt, a felperes tudta nélkül elajándékozta a II. rendű alperesnek, így a felperes kielégítési alapját elvonta. A felperes rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróságnak a kereset jogi alapjával, vagy az összecszerűség levezetésével kapcsolatos aggályait hiánypótlási eljárás keretében vagy a perfelvételi eljárás során kellett volna tisztáznia, a keresetlevél visszautasítására azonban ezen okok nem vezethetnek.

Mindezek alapján a kereseti kérelem érdemi elbírálásra alkalmas, ezért az eljárás szabályok megsértésével került sor a kereset visszautasítására.”

3) A II. fokú bíróság a fellebbezést nem találta alaposnak. A Fővárosi Törvényszék a 2021. május 20. napján jogerős 50.Pkf.630.306/2021/3. végzésével az első fokú végzést – az alábbi indokollással - helyben hagyta.

„A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság érdemben helyes, indokolásában azonban részben megalapozatlan döntést hozott az alábbiak okán.

A Pp. 170. § (2) bekezdésének a) pontja értelmében – a jogszabálynak az elsőfokú bíróság döntése időpontjában hatályos állapota szerint – a keresetlevél érdemi részében fel kell tüntetni a bíróság ítéleti rendelkezésére irányuló határozott kereseti kérelmet.

Kétségtelen, hogy a kereseti kérelmet úgy kell a felperesnek előterjesztenie, hogy a kereset alapossága esetén azzal egyező tartalmú rendelkező rész vagy adott esetben bírósági meghagyás

legyen hozható, a kereseti kérelem határozottsága mégsem egyenlő azzal, hogy a bíróság feltétlenül

azzal szó szerint megegyező szövegezésű ítéleti rendelkező részt hozzon.

A törvényszék álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által felsorolt indokok a keresetlevél hiányosságai kapcsán önmagában nem vezethettek volna a keresetlevél visszautasításához, mert a felperes igényérvényesítési szándéka, annak lényeges tartalma mind a perbeli ingatlan, mind a tételesen felsorolt, a felperes közös lakásból való elköltözése okán az I. rendű alperes birtokában lévő ingóságok tekintetében megállapítható.

A Pp. 170. § (3) bekezdésének c) és e) pontja, valamint a Pp. 171. § (1) bekezdésének c) pontja a féltől hiánytalan költségkezdvezmény iránti kérelmet vár el. Amennyiben a költségkezdvezményt illetően a keresetlevél vagy melléklete hiányos, akkor a Pp. 176. § (1) bekezdés j) pontja alapján azt vissza kell utasítani. Ha a jogi képviselővel eljáró fél a keresetlevelében előterjesztett költségkezdvezmény iránti kérelméhez - a Pp. 171. § (1) bekezdés c) pontjában írt kötelezettsége ellenére - nem csatolja a jogszabályban előirt

valamennyi iratot, hiánypótlásnak nincs helye, és nem a költségkezdvezmény iránti kérelmet kell visszautasítani, hanem a keresetlevelet a Pp. 176. § (1) bekezdés j) pontja alapján. Ezzel egy tekintet alá esik, ha a csatolt nyomtatvány vagy igazolás(ok) kitöltetlenül vagy kirívóan hiányosan kitöltve kerülnek csatolásra (Pp. Kommentár).

Jelen esetben a felperes az illetékfeljegyzési jog iránti kérelme kapcsán - az elsőfokú bíróság által hivatkozottakon felül - a nyomtatványhoz nem csatolta többek között 3 hónapra visszamenőleg a számláját vezető pénzügyi igazolását a számlája egyenlegéről, így a keresetlevél visszautasítása - függetlenül a kereset perfelvételre való alkalmasságától - ezen hiányosság miatt szükségszerű volt.

Mindezen indokok alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes és megalapozott döntését a Pp. 389. §-a szerint alkalmazandó 383.§ (2) bekezdése alapján - az indokolás módosításával - helybenhagyta.

A jogorvoslati eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 57. § (1) bekezdés a) pontja értelmében illetékmentes."

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

1) Indítványozó a fellebbezést, mint jogorvoslatot a büntető eljárásban kimerítette, a II. fokú bíróság határozata ellen a felperes indítványozó felülvizsgálati kérelmet nem terjesztett elő azon okból, mert az első fokú végzés a keresetlevél visszautasítását a Pp. 176.§ (1) bekezdés j) pontjára alapította, ugyanakkor az ilyen végzések ellen felülvizsgálati kérelem a Pp. 406.§ (2) bekezdése alapján kizárt.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

1) Indítványozó jogi képviselője a Törvényszék II. fokú végzését 2021. június 10. napján vette át, így a 60 napos határidő (30+31+9) **2021. augusztus 9. napján jár le.**

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

1) A keresetlevelet felperes terjesztette elő, így ebben az alkotmánybíróági eljárásban - indítványozóként a felperest jogosultság illeti meg.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

1) Alapjogsérelem, amely bírói döntést érdemben befolyásolta a következő.

a) Alapvető alapjogi sérelem, hogy az első fokú bíróság nem érintette, illetve nem vizsgálta meg a felperes illeték-feljegyzési jog iránti kérelmét érdemben. A visszautasító végzésben az első fokú bíróság az illeték-feljegyzési jog iránti kérelmet az alábbi indokolással utasította el:

A felperes keresetlevelében illeték-feljegyzési jog engedélyezését kérte. Mivel a bíróság a keresetlevelet visszautasította, ezért a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és

közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény (Kkbat.) 11 § c) pontja alapján költségmentesség nem engedélyezhető, így a bíróság felperes személyes költségmentesség engedélyezése iránti kérelmét elutasította.

A bíróság tájékoztatja a felperest, hogy a költségkedvezmény elbírálásához szükséges szükséges nyomtatvány hiányos, a jogszabályban előírt mellékletek nincsenek csatolva, arra nézve pedig a felperes tényelőadást nem tett, hogy lakhatását mely ingatlanban, milyen fenntartási költségek mellett biztosítja, így a kérelem jelenleg elbírálásra alkalmatlan.

Az indokolásból megállapítható, hogy az illeték-feljegyzési jog pusztán azért nem volt engedélyezhető, és került elutasításra a 2017. évi CXXVIII. törvény [Kkbat.] 11. § c) pontja alapján, mert a keresetlevél visszautasításra került.

Mindebből következően indítványozó szerint az II. fokú bíróság eljárása nem volt tisztességes abban a részében, amelyben a visszautasító végzést azért hagyta helyben, mert az illeték-feljegyzési jog iránti kérelem hiányos volt. Az illeték-feljegyzési kérelem elutasítása elleni fellebbezés ugyanis osztotta a keresetlevél visszautasításának jogszerűségére vonatkozó határozatot: ha a visszautasítás jogellenes volt, akkor, ebben az esetben az első fokú bíróság döntését hatályon kívül kellett volna a II. fokú bíróságnak helyeznie.

Ezért a II. fokú végzés alaptörvény-ellenes.

2) Az ügy kapcsán felmerült alkotmányjogi jelentőségű kérdés a következő.

a) A 2017. évi CXXVIII. törvény (Kkbat.) 11. § c) pontja szerinti döntést az a ténybeli kérdés alapozza meg, hogy az eljárást megindító kérelmet – jelen esetben a keresetlevelet - visszautasító jogszerű döntést hoz-e az első fokú bíróság.

Ha a fellebbezés ezen kérdés elbírálása körében folyik, és megállapítható, hogy az eljárást megindító kérelem visszautasításának nem volt helye, indítványozó szerint a II. fokú bíróság nem vizsgálhatja azt, hogy a Kkbat. 11. § c) pontja helyett, más ok miatt a költségkedvezmény iránti kérelem megalapozott volt-e, és így a visszautasítás – mivel az illetékkedvezmény iránti kérelem nem volt megalapozott – a Pp. 176. § (3) bekezdésében foglalt (egyébként indítványozó szerint „homályos”) összefüggés okából nem volt jogszabálysértő.

Az ilyen vizsgálat – fellebbezés hiányában, és a fellebbező fél érdekében való szembenállás miatt – sérti a II. fokú eljárásban a félnek a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát [XXVIII. cikk (1) bek.], valamint az érdemi és hatékony jogorvoslatához való jogát [XXVIII. cikk (7) bek.] az indítványozónak.

b) Alkotmányjogi jelentőségű kérdés – az Alkotmánybíróság jelenlegi befogadási gyakorlata függvényében az is, hogy az Abtv. 27.§ (1) bekezdése alapján a keresetlevelet visszautasító végzés a „bírósági eljárást befejező egyéb döntés” törvényi követelményét megalapozza-e.

Felperes indítványozó szerint igen, mert a keresetlevél visszautasítása a bíróság által hivatalból hozott döntés, amely a felperesnek a bíróság előtti igénye érvényesítését kizárja, és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt eljárás lefolytatását - hivatalból - megakadályozza!

A bíróság által hivatalból hozott döntés alaptörvénynek való megfelelése vizsgálata felel meg tartalmilag annak az alkotmánybírósági hatáskörnek, miszerint a „*bírósági eljárást befejező egyéb döntés*” ellen is az Abtv. lehetővé teszi alkotmányjogi panasz előterjesztését.

Indítványozó megjegyzi, hogy ez az értelmezés felel meg az Alaptörvény azon rendelkezésének is, amely szerint az Abtv. 24. cikk(2) bekezdés d) pontja értelmében

„alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját.”

Az Abtv. 24. cikk (2) bekezdés d) pontja ugyanakkor nem határozza meg a – különösen a hivatalból hozandó - bírói döntés miben létét.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

1) Indítványozó az I-II. fokú bíróság határozatainak alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény alábbi rendelkezéseire alapítja:

I. cikk (1) Az EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

[...]

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

1) A megsemmisíteni kért bírói döntések indítványozó szerint az alábbi indokok miatt sértik az Alaptörvény fentebb megjelölt rendelkezéseit.

a) *Az alapvető jogok védelmére vonatkozó bírói védelemhez való jog sérelme [Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bek.].*

Indítványozó szerint az eljáró bíróságok nem tettek eleget felperes indítványozót megillető alapvető jogok tiszteletben tartása iránti és e jogok védelmére vonatkozó kötelezettségüknek. Az indítványozónak az alapvető jogait a bíróságok nem biztosították.

Az alapvető jogoknak a védelmi kötelezettsége az állami szervek által, már a hatáskörük gyakorlását megelőzően megnyílik. **Ugyanis az I. cikk (1) bekezdése szerint az államnak ez az elsőrendű kötelezettsége.** Az állami szerveknek alkotmányos kötelezettsége, hogy a „Szabadság és Felelősség” fejezetben meghatározott, az embert megillető jogokat védje és

óvja: ha pedig ezeket a jogokat megsértik vagy elvonják, vagy nem tartják tiszteletben, akkor az állami szervek ezen jogok védelme érdekében az I. cikk (1) bekezdése alapján fel kell hogy lépjenek, és a döntéseik meghozatalánál ezeket a jogokat érvényesíteniük kell.

Mindebből levonható az az általános következtetés, hogy az állami szerveknek a működésük során mindig figyelemmel kell lennie az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt védelmi kötelezettségeikre, és olyan „szemmel” szükséges a döntéseiket meghozni, hogy az Alaptörvény rendelkezéseinek az állami szerv a védelmi kötelezettsége körében eleget tesz-e, illetve a döntésével a polgárnak a Szabadság és Felelősség fejezetben biztosított jogai ne sérüljenek, illetve a jogok harmonizált hatásának megfelelő döntést kell kialakítania. Ha erre nem kerül sor, az ilyen döntésekkel a polgár az állammal szemben az alkotmányjogi és más jogorvoslati eszközökkel felléphet.

Nyilvánvaló, hogy az „állam”-nak ez a védelmi kötelezettsége a jogalkalmazó szervek – a hatóságok, bíróságok, és a jogalkotó szervek működése útján kérhető számon a polgár részéről.

A bíróság részéről a fentiek vizsgálata és eljárása különösen abban az esetben fontos követelmény, ha a bíróság a döntését hivatalból, a félnek a bírósághoz való fordulás alapvető jogából való kizárását jelentő – keresetlélvél visszautasítása - döntéssel hozza meg.

Ez a döntés – ha a bírósági eljárás nem felel meg a tisztességes és időszerű eljárás követelmények – a félnek az alapvető jogait is sérti.

Különösen indokolt lett volna ezt az alkotmányossági tesztet az eljáró bíróságoknak elvégezniük az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése szerint biztosított jogok tekintetében.

Indítványozó úgy véli, hogy az állami szervek döntéshozatali munkájában az I. cikk (1)-(3) bekezdésében foglalt - az indítványozó által - „Az alapvető jogok védelmére vonatkozó bírói védelemhez való jog sérelme [Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bek.]” alapjogi értékelése és az alkotmányjogi panasz elbírálásánál „önálló alapjog”-i státusának kérdése nem kerülhető meg. Indítványozó úgy véli, hogy az I. cikk (1)-(3) bekezdése általánosan garantálja az alapjogok védelméhez való jogot minden olyan állami szerv előtti eljárásban, amely nem az Alkotmánybíróság előtt folyik!

e) A tisztességes, igazságos, pártatlan, időszerű bírósági eljáráshoz való alapvető jog sérelme [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése megsértése]

ea) Az Alkotmánybíróságnak a tisztességes bírói eljárással összefüggésben kialakított gyakorlata az alábbiakban foglalható össze.

Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a **6/1998. (III. 11.) AB határozatában** foglalta össze, amelyet utóbb több döntésében megerősített és továbbfejlesztett {lásd: 3003/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [23]}.

Az Alkotmánybíróság a **7/2013. (III. 1.) AB határozatában** - kifejezetten az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontján és az Abtv. 27. §-án alapuló hatáskörével összefüggésben – megerősítette a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos gyakorlatát, és megállapította, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó – az Alkotmánybíróság által korábbi

gyakorlatában kimunkált – alkotmányos követelmények nemcsak a szabályozási környezettel, hanem az egyedi bírói döntésekkel szemben is érvényesíthetők (Indokolás [27]).

A tisztességes eljárás (fair trial) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek a figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes {6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]}.

Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata szerint egy eljárás tisztességességét mindig esetről esetre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembevételével. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság döntéseiben esetről esetre határozta meg a tisztességes eljárás által megkövetelt konkrét ismérveket.

Nevesíteni lehet ugyanakkor számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön.

Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a tisztességes bírósági eljárás része

- a bírósághoz fordulás joga {3215/2014. (IX. 22.) AB határozat, Indokolás [11]–[13]},

- a tárgyalás igazságosságának biztosítása {36/2014. (XII. 18.) AB határozat, Indokolás [66]},

- a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]},

- a törvény által létrehozott bíróság {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]–[34]} független és pártatlan eljárása {21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [58]}, illetve

- a perek észszerű időn belül való befejezése {2/2017. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [51]–[52]} és az **indokolt bírói döntéshez való jog** {7/2013. III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a tisztességes eljárásnak része, hogy

- az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége {15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 116, 118; 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]}.

Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog olyan abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye. A tisztességes eljáráshoz való jog egyes részjogositványainak az érvényesülését, valamint azok Alaptörvénnyel való összhangját ugyanakkor az Alkotmánybíróság az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében rögzített általános alapjogvédelmi teszt alkalmazásával vizsgálja {3031/2017. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [61]}. Emellett a főszabályként alkalmazandó alkotmányossági mérce mellett azonban egyes alapjogok esetében további kritériumok határozhatók meg, amelyek egyrészt ezt az általános mércét az illető jog tartalmához igazítva konkretizálják, másrészt, amelyek konkrét voltukban sokkal inkább állandó és saját tartalmi ismérvekkel határozzák meg az adott alapjog lényeges tartalmát a viszonyítással dolgozó általános szabály helyett {lásd: 3003/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [29]}.

Ezekben az esetekben a tisztességes eljárásból fakadó egyes követelmények (részjogositványok) keretén belül alakítandó ki olyan ismérvszisztem, amely annak tartalmát adja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy saját dogmatikája van annak, mi számít „bíróságnak” {3116/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [11]}, mikor „törvényes” {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]}, „független” és „pártatlan” {21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [58]} az eljáró testület.

eb) A fenti alkotmánybíróági gyakorlat fényében felperes indítványozó álláspontja szerint a bíróságok eljárása az alábbiak miatt nem minősíthető összességében tisztességes eljárásnak:

- A bíróság a házastársi vagyonmegosztási perben hiánypótlási eljárást nem folytatott le, amely alapján – a tisztességes eljárás követelménye alapján – rendezni lehetett volna azokat a kérdéseket, amely a felperes beadványa folytán a bíróság részéről aggályként felmerült; ugyanakkor nyilvánvaló, hogy erre a pertípusra nincs törvényi rendelkezés a keresetlevél miként formai és tartalmi előterjesztése tekintetében, hanem az általános szabályok irányadók. A keresetlevél tárgyalására, az eljárás lefolytatására természetesen – a törvényi rendelkezés hiányában - a bírói személyéhez és tárgyalás-vezetési attitűdjéhez képest eltérő szempontok érvényesülhetnek. Azonban ebből az is következik, hogy a tisztességes bírósági eljárás követelményének érvényesítése érdekében a bíróságnak hiánypótlási eljárás körében szükséges tisztázni azokat a körülményeket, amelyek a bíróság álláspontja szerint a keresetlevél tárgyalását nem teszik lehetővé. Indítványozó szerint ezt nem lehetett volna mellőzni, ezért a tisztességes eljárást sérti a hiánypótlási eljárás lefolytatásának [Pp. 115-116.§] hiánya. Ennek az eljárásnak a lefolytatása nem függhet attól, hogy a fél személyesen jár el, vagy jogi képviselőt bízott meg.

- A bíróság a keresetlevél visszautasítását a **Pp. 176.§ (1) bekezdés j) pontjára** alapította. **Ez a törvényi rendelkezés az I. fokú végzés meghozatalakor** [2020. november 3.] hatályban volt, amely a következőket tartalmazta.
Pp. 176.§ (1) A bíróság – hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve – a keresetlevelet visszautasítja,
[...]
j) az nem tartalmazza 170. §-ban, illetve a törvényben előírt egyéb kötelező tartalmi elemeket, illetve alaki kellékeket, vagy a felperes nem csatolta a 171.§-ában, illetve a törvényben előírt egyéb kötelezőmellékleteket.
Mindenek előtt azt meg kell jegyezni, hogy **az első fokú végzés nem tett eleget az indokolási kötelezettségének** [Lásd az indokolt bírói döntéshez való jog {7/2013. III. 1.) AB határozat, Indokolás [34] , amelynél fogva nem volt megállapítható az első fokú végzésből, hogy a hivatkozott Pp. vagy a „törvény”-ben előírt tartalmi elemek, alaki kellékek illetve mellékletek a keresetlevélből, amelyek hiányoznak.

- A 2020. évi CXIX. törvény 76.§ 3. pontja 2021. január 1-jével a Pp. 176.§ (1) bekezdés j) pontja rendelkezését kívül helyezte. A II. fokú bíróság helybenhagyó végzésének meghozatalakor a Pp. 176. § (1) bekezdés j) pontja nem volt hatályban. A bíróság tehát contra legem alkalmazott olyan jogszabályi rendelkezést, amely már nem volt hatályban. A törvényi rendelkezés hatályvesztése a II. fokú végzésből nem derül ki. A II. fokú végzés erre tekintettel alaptörvény ellenes [20/2017. (VII. 18.) AB határozat]. Indítványozó a hatályon kívül helyező rendelkezésből azt szűri le, hogy olyan esetben, amikor a Pp. 176.§ (1) bekezdés j) pontja alapján a bíróság keresetlevelet visszautasító döntést hozott, amely ellen a fél fellebbezéssel élt, és az elbíráláskor a visszautasítás jogalapját képező eljárási szabály már nem volt hatályban, a II. fokú bíróságnak nem lehetett volna helybenhagyó rendelkezést hoznia, hanem figyelembe kellett volna vennie, hogy a jogalkotó az eljárási rendelkezést mivel nem tartotta fenn a visszautasítás jogalapja tekintetében, az eljárás folytatásának van helye: az első fokú végzést meg kellett volna a II. fokú bíróságnak változtatnia, és az első fokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára kellett volna utasítania.

Ezt támasztja alá tisztességes eljárás követelménye, a jogalkotónak a jogszabály érvényesülésének akadályát jelentő, hatályon kívül helyező rendelkezéséből eredő szándéka. A 2020. évi CXII. törvény átmeneti rendelkezést a törvény hatálybalépésével kapcsolatban – az indítványban foglalt körülmény megítélése tekintetében nem tartalmaz. Indítványozó szerint pedig mivel a Pp. 176.§ (1) bekezdés j) pontjában foglalt jogszabályi rendelkezés teljes hatályvesztéséről van szó, a jogalkotásról szóló 1990. évi CXXX. törvény (Jat.) 15. § (1) bekezdése alapján a II. fokú bíróságnak a fellebbezési eljárás folytán megkezdett eljárási cselekményre a jogszabály hiányát alkalmazni lett volna szükséges, amelynek alkotmányosan azt kellett volna eredményeznie, hogy az első fokú végzés nem lett volna helyben hagyható, a Pp. 176.§ (1) bekezdés j) pontjának hatályon kívül helyezése miatt. Ezt támasztja alá az Alaptörvény T. cikk (1) bekezdése is!

- A tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot sérti, hogy a II. fokú bíróság hivatalból foglalkozott az I. fokú bíróság által elutasított költségkedvezmény iránti kérelem érdemével. Felperes úgy véli, hogy a II. fokú bíróság az ezzel kapcsolatos rendelkezést csak a fellebbezésben foglaltak szerint bírálhatta volna felül. Ennek a lényege pedig az volt, hogy a keresetlevél visszautasítása mivel nem volt jogszerű, a költségmentességről [...] szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 11.§ c) pontja szerinti – az első fokú végzésben foglalt indokoláson túlmenően – a II. fokú bíróság nem állapíthatott volna meg további hiányosságot a költségmentességi kérelem tekintetében, amely alapján a keresetlevél visszautasítása jogszerűnek mutatkozik. A II. fokú bíróság indítványozó szerint súlyosan ezzel a hatáskörét túllépte azzal, hogy a költségmentességi kérelem elbírálhatóságával kapcsolatban – összefüggés alapján - hozott helybenhagyó döntést. Ez pedig nem felel meg a tisztességes és igazságos bírósági eljáráshoz való jog alapvető követelményének.

ec) Az ügyben szólni kell a bírósági eljárás során megállapítható időszerűség kérdéséről is!

Felperes indítványozó a keresetlevelet 2020. október 5. napján terjesztette elő. A hiánypótlásra az ügyben nem került sor, az első fokú bíróság a keresetlevelet a 2020. november 3-án keltezett, de elektronikusan november 11-én aláírt végzésével utasította vissza.

Felperes az első fokú végzés ellen 2020. november 26-án terjesztett elő fellebbezést.

Ehhez képest a II. fokú bíróság a helybenhagyó végzését 2021. május 20-án hozta meg, amely elektronikusan 2021. június 10-én került aláírásra, amelyet felperes jogi képviselője ezen a napon töltött le.

Minderre tekintettel felperes szerint a II. fokú bíróság eljárása nem felelt meg az időszerűség követelményének sem.

f) *Hatékony jogorvoslathoz való jog sérelme* [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bek.].

fa) Az Európai Unió Alapjogi Chartája is a 47. cikkében biztosítja a hatékony jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való jogot.

Ez a rendelkezés a következő:

47. cikk - *A hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog*

Mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz. Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja. Mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget tanácsadás, védelem és képviselet igénybevételéhez. Azoknak, akik nem rendelkeznek elégséges pénzeszközökkel, költségmentességet kell biztosítani, amennyiben az igazságszolgáltatás hatékony igénybevételéhez erre szükség van.

Felperes indítványozó szerint a hatékony jogorvoslathoz való jog abban az esetben érvényesült volna, ha a Fővárosi Törvényszék az első fokú bíróság végzését hatályon kívül helyezi, és az első fokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja a peres eljárás érdemi lefolytatása érdekében.

Érdemi jogorvoslatnak lett volna az is tekinthető, hogy a II. fokú bíróság a vizsgálata eredményeként a megalapozott fellebbezés alapján - figyelemmel a perben előterjesztett kereseti kérelmére – megállapítja, hogy az első fokú bíróság megalapozatlanul és jogszabálysértően utasította vissza felperes keresetlevelét a hiánypótlási eljárás nélkül. Megjegyzendő: felperes indítványozó szerint – a házastársi vagyonegyesítésére perekre vonatkozó speciális eljárási jogszabályi rendelkezések hiányában - a keresetlevélnek nem volt olyan hiányossága, amelynek pótlása lett volna szükséges. Így a keresetlevél a perfelvételre alkalmas volt. A bírósági késlekedés azt eredményezte, hogy a mai napig a perfeljegyzésre az ingatlan tekintetében nem került sor a bíróság részéről.

Megjegyzendő: a II. fokú végzés figyelmen kívül hagyta az indítványozó fellebbezési indokolásában foglalt, a keresetlevelet visszautasító végzés elleni fellebbezési érvelést, amelyből megállapítható, hogy a II. fokú bíróság nem végezte el az Alaptörvény 28. cikk-ben foglalt alkotmányossági alapjogi tesztet.

Mínderre tekintettel felperes véleménye szerint a Törvényszék eljárása sérti az indítványozó hatékony és érdemi jogorvoslathoz való jogát.

Felperes indítványozó megjegyzi, hogy az Európai Unió Chartájában foglalt rendelkezés alapján **nem lehet „összemosni” a beadvány törvényeknek való megfelelést, azzal az indítványozót megillető joggal, hogy az igazságszolgáltatás hatékony igénybe vételéhez költségmentességet kell biztosítani az erre rászoruló fél részére.**

Jelen I-II. fokú eljárásban ez nem történt meg. Indítványozó szerint a Pp. 170.§ (3) bekezdés c) pontjából nem következik, hogy az illeték lerovása alóli mentesülést jelentő költségkedvezmény iránti kérelem, az mintegy kötelező tartalmi eleme lenne a keresetlevélnek. Már csak azért sem, mert ilyen kérelem az eljárás során bármikor előterjeszhető a polgári perben. Az eshetőleges tartalmára tekintettel indítványozó szerint a Pp. 176.§ (3) bekezdése nem irányadó az egész keresetlevél visszautasítását megalapozó okként, mint ahogy ezt téves, a II. fokú végzés megállapítja.

Ezért a II. fokú végzés sérti a hatékony és érdemi jogorvoslathoz való jogot.

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

1) Indítványozó nem kezdeményezi az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági jogerős végzés végrehajtásának felfüggesztését.

b) **Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)**

2) Indítványozó csatolja az első fokú bírósági eljárásban becsatolt meghatalmazást.

c) **Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról**

1) Az indítványozó nem járul hozzá a személyes adatai közzétételéhez.

d) **Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Mellékletek)**

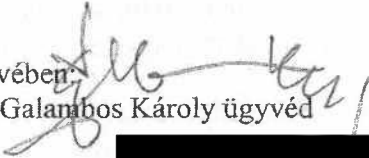
1) Indítványozó csatolja a lentebb, a hivatkozott iratokat.

2) Indítványozó az alkotmányjogi panaszt a Pesti Központi Kerületi Bíróságná, mint első fokú bíróságnál nyújtja be.

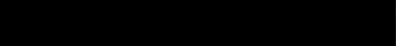
3) Felperes bizonyítási indítványként kéri szükség esetén a Pesti Központi Kerületi Bíróságtól a peres ügyiratok beszerzését.

Budapest, 2021. augusztus 9.

Tisztelettel: felperes

jogi képviselőként, a Dr. Galambos Károly Ügyvédi Iroda nevében
dr. Galambos Károly ügyvéd

Csatolt iratok:

I/1 – a Pesti Központi Kerületi Bíróság 17. P.102.937/2020/2. sorszámú

I/2 - a Fővárosi Törvényszék 50. Pkf. 630.306/2021/3. sorszámú végzése

I/3 - Meghatalmazás